

Sygn. akt II AKa 125/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Mirosław Cop

Sędziowie: SSA Dariusz Kala

SSO del. Leszek Mering (spr.)

Protokolant: st. sekretarz sądowy Aleksandra Konkol

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Gdańsku Krzysztofa Nowickiego

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2014 r.

sprawy

R. B.

o wydanie wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 30 stycznia 2014 r., sygn. akt **XIV K 168/13**

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uzupełnia orzeczenie o umorzeniu postępowania z pkt VI o wyrok Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 1 sierpnia 2012r. w sprawie sygn. akt II K 503/10 ;

II. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałym zakresie;

III. zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, a jego wydatkami obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

R. B. został skazany następującymi prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 23 marca 2009 roku w sprawie o sygn. akt XIV K 3/09 za przestępstwa:

- z art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popełnione w okresie od listopada 1999 roku do grudnia 2002 roku na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 33 § 2 k.k. na karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 200 złotych każda,
- za przestępstwo z art. 273 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popełnione w okresie od października 1999 roku do kwietnia 2003 roku na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności,

- za przestępstwo z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popełnione w okresie od września 1999 roku do kwietnia 2003 roku na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności,
- za przestępstwo z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popełnione w okresie od stycznia 2001 roku do września 2001 roku na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności,

orzeczono karę łączną 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat tytułem próby, postanowieniem z dnia 6 marca 2013 roku zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności,

2. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 22 czerwca 2010 roku w sprawie o sygn. akt II K 364/10 za przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełnione w okresie do dnia 30.11.2009 roku na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby oraz na podstawie art. 33 § 2 k.k. grzywnę w wymiarze 50 stawek dziennych po 20 złotych każda,

3. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 25 października 2010 roku w sprawie o sygn. akt II K 597/10 za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. popełnione w dniu 15.07.2010 roku na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat tytułem próby, postanowieniem z dnia 19 stycznia 2012 roku zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności,

4. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 4 lutego 2011 roku w sprawie o sygn. akt II Ks 44/10 za przestępstwo z art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. popełnione w dniach 21.06.2005 roku, 20.07.2005 roku, 20.09.2005 roku, 20.10.2005 roku na karę grzywny w wymiarze 80 stawek dziennych po 50 złotych każda,

5. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 13 maja 2011 roku w sprawie o sygn. akt II K 171/11:

- za ciąg przestępstw z art. 271 § 3 k.k. popełnionych w dniach 9.03.2005 roku, 29.04.2005 roku, 31.05.2005 roku, 30.06.2005 roku, 26.09.2005 roku, 28.09.2005 roku, 29.09.2005 roku, 30.09.2005 roku na podstawie art. 91 § 1 k.k. na karę jednego roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 33 § 2 k.k. grzywnę w wymiarze 50 stawek dziennych po 10 złotych każda,
- za ciąg przestępstw z art. 270 § 1 k.k. popełnionych w dniach 29.04.2005 r., od 13.06.2005 r. do 11.07.2005 r., 31.05.2005 r., 31.05.2005 r., od 28.06.2005 r. do 29.06.2005 r., 30.06.2005 r. na podstawie art. 91 § 1 k.k. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności,
- za ciąg przestępstw z art. 271 § 3 k.k. popełnionych w dniach 31.05.2005 r. i 28.06.2005 r. na podstawie art. 91 § 1 k.k. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 33 § 2 k.k. grzywnę w wysokości 20 stawek dziennych po 10 złotych każda,

na podstawie art. 91 § 2 k.k. orzeczono karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 4 lat tytułem próby oraz karę łączną grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych, przy ustaleniu stawki dziennej na 10 złotych,

6. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 19 lipca 2011 roku w sprawie o sygn. akt II K 203/11 za ciąg przestępstw z art. 178a § 1 i 4 k.k. popełnione w dniach 9 i 10. 02. 2011 r. na podstawie art. 91 § 1 k.k. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat tytułem próby oraz na podstawie art. 71 § 1 k.k. grzywnę w wymiarze 50 stawek dziennych po 10 złotych każda,

7. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 14 marca 2012 roku w sprawie o sygn. akt II K 520/11 za przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełnione w okresie do dnia 12.10.2009 r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat tytułem próby oraz na podstawie art. 33 § 2 k.k. grzywnę w wymiarze 200 stawek dziennych po 10 złotych każda,

8. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 27 czerwca 2012 roku w sprawie o sygn. akt II K 526/12 za przestępstwo z art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. popełnione w dniu 24 marca 2006 roku na grzywnę w wymiarze 40 stawek dziennych po 50 złotych każda,

9. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 1 sierpnia 2012 roku w sprawie o sygn. akt II K 503/10:

- za ciąg przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełnionych w dniach 19.05.2009 r. i 18.05.2009 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności,
- za ciąg przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełnionych w dniach 24.09.2009 r., 22.09.2009 r., 1.10.2009 r. na podstawie art. 91 § 1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności,
- za ciąg przestępstw z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełnione w okresie: od września 2009 r. do 6.10.2009 r., od września 2009 r. do 7.10.2009 r., 28.09.2009 r., 19.10.2009 r., 19.01.2009 r., na podstawie art. 91 § 1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności,
- za ciąg przestępstw z art. 18 § 3 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. popełnione: od września 2009 r. do 23.11.2009 r. na podstawie art. 91 § 1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności,
- za ciąg przestępstw z art. 297 § 1 k.k. popełnione: 26.10.2009 r., 25.04.2009 r., 23.03.2009 r., 14.04.2009 r., 23.09.2008 r., 19.08.2009 r., 12.02.2008 r., 16.05.2007 r., 22.08.2007 r., 24.06.2008 r., 15.05.2008 r. na podstawie art. 91 § 1 k.k. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

na podstawie art. 91 § 2 k.k. orzeczono karę łączną 3 lat pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem łącznym z dnia 30 stycznia 2014 roku w sprawie XIV K 168/13 na mocy art. 85 k.k., art. 86 § 2 k.k., art. 91 § 2 k.k., art. 569 § 1 k.p.k., art. 570 k.p.k. połączył grzywny orzeczone wobec skazanego R. B. wyrokami:

1) Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 23 marca 2009 roku w sprawie o sygn. akt XIV K 3/09, tj.

- karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych przy ustaleniu stawki dziennej na 200 złotych każda,

2) Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 4 lutego 2011 roku w sprawie o sygn. akt II Ks 44/10, tj.

- karę grzywny w wymiarze 80 stawek dziennych, przy ustaleniu stawki dziennej na 50 złotych każda,

3) Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 13 maja 2011 roku w sprawie o sygn. akt II K 171/11, tj.

- karę grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych przy ustaleniu stawki dziennej na 10 złotych każda,

- karę grzywny w wymiarze 20 stawek dziennych przy ustaleniu stawki dziennej na kwotę 10 złotych każda,

4) Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 27 czerwca 2012 roku w sprawie o sygn. akt II K 526/12, tj.

- karę grzywny w wymiarze 40 stawek dziennych przy ustaleniu stawki dziennej na 50 złotych każda

i orzekł wobec niego karę łączną grzywny w wysokości 150 stawek dziennych, ustalając kwotę stawki dziennej na 10 złotych.

Sąd nie podlegające połączeniu rozstrzygnięcia w wyrokach ulegających połączeniu pozostawił do odrębnego wykonania.

Sąd na podstawie art. 572 k.p.k., po zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 89 § 1 k.k. w brzmieniu sprzed nowelizacji z dnia 5.11.2009 r. a contrario, umorzył postępowanie w kwestii objęcia wyrokiem łącznym kar pozbawienia wolności wymierzonych wyrokami:

- 1) Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 23 marca 2009 r. w sprawie o sygn. akt XIV K 3/09, tj.,
- 2) Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 13 maja 2011 roku w sprawie o sygn. akt II K 171/11 .

Sąd na mocy art. 85 k.k., art. 86 § 2 k.k., art. 569 § 1 k.p.k., art. 570 k.p.k. połączył grzywny orzeczone wobec skazanego R. B. wyrokami:

- 1) Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 22 czerwca 2010 roku w sprawie o sygn. akt II K 364/10 tj.

- karę grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych przy ustaleniu stawki dziennej na 20 złotych każda,

- 2) Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 14 marca 2012 roku w sprawie o sygn. akt II K 520/11 tj.

- karę grzywny w wymiarze 200 stawek dziennych przy ustaleniu stawki dziennej na 10 złotych

i orzekł wobec niego karę łączną grzywny w wysokości 200 stawek dziennych, ustalając kwotę stawki dziennej na 10 złotych.

Sąd nie podlegające połączeniu rozstrzygnięcia w wyrokach ulegających połączeniu pozostawił do odrębnego wykonania.

Na podstawie art. 572 k.p.k., po zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 89 § 1 k.k. w brzmieniu sprzed nowelizacji z dnia 5.11.2009 r. a contrario Sąd umorzył postępowanie w kwestii objęcia wyrokiem łącznym kar pozbawienia wolności wymierzonych wyrokami:

- 1) Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 22 czerwca 2010 roku w sprawie o sygn. akt II K 364/10 tj.
- 2) Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 14 marca 2012 roku w sprawie o sygn. akt II K 520/11.

Sąd na podstawie art. 572 k.p.k. w zw. z art. 85 k.k. a contrario umorzył postępowanie w kwestii objęcia wyrokiem łącznym wyroków Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 25 października 2010 roku w sprawie o sygn. akt II K 597/10 i Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 19 lipca 2011 roku w sprawie o sygn. akt II K 203/11.

Na mocy art. 626 § 1 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. Sąd koszty procesu przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od przedmiotowego wyroku wywiódł obrońca skazanego R. B., zaskarżając go w części, tj. co do punktu III. ust. 1 i punktu VI., zarzucając:

- 1) naruszenie przepisów prawa materialnego, w szczególności:

- a) art. 85 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. poprzez błędną ich wykładnię, przejawiającą się w założeniu a priori, bez przeprowadzenia w tym zakresie jakiegokolwiek analizy, że uwzględnienie tylko w części przestępstw wchodzących w skład ciągu, jako nadających się do połączenia w wyroku łącznym – jest sprzeczne z ratio legis instytucji wyroku łącznego i w tym konkretnym przypadku wypada dla skazanego mniej korzystnie, co w konsekwencji doprowadziło do braku zbadania bliskości związku przedmiotowo – podmiotowego pomiędzy tymi czynami,

- b) art. 85 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. poprzez błędną ich wykładnię przejawiającą się w uznaniu, że objęte postępowaniem II K 503/10 czyny popełnione w dniach 16.05.2007 r., 22.08.2007 r., 12.02.2008 r., 7.04.2008 r., 15.05.2008 r., 24.06.2008 r., 23.09.2008 r., 23.03.2009 r. nie wchodzi w skład realnego zbiegu przestępstw wyznaczonego wyrokiem z 23.03.2009 r., a wyrokiem z 22.06.2010 r.,

c) art. 53 § 1 i § 2 k.k. w zw. z art. 85 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. poprzez błędną ich wykładnię, przejawiającą się w uznaniu, że przestępstwa tworzące realny zbieg przestępstw objęte postępowaniem II K 364/10, II K 520/11 i II K 503/10 popełnione zostały w odstępie 2 lat, podczas gdy w rzeczywistości zostały popełnione w odstępie 7 miesięcy, co przemawia za bliższym związkiem podmiotowo – przedmiotowym,

d) art. 58 § 1 k.k. w zw. z art. 85 k.k. w zw. z art. 69 § 1 k.k. poprzez ich niezastosowanie, będące wynikiem braku rozpatrzenia przez sąd I instancji możliwości połączenia kar pozbawienia wolności, a w konsekwencji pominięcie kwestii możliwości zawieszenia kary łącznej pozbawienia wolności,

2. naruszenie przepisów postępowania, mających wpływ na treść orzeczenia, a w szczególności art. 572 k.p.k. poprzez umorzenie postępowania w zakresie określonym w pkt III ust. 1 wyroku w sytuacji, gdy zachodziła korzystna dla skazanego możliwość wydania wyroku łącznego,

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia przejawiający się w uznaniu, że nie istnieje korzystna dla skazanego możliwość połączenia w wyroku łącznym kar jednostkowych pozbawienia wolności.

W konkluzji skarżący wniósł o:

1) zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

a) uznanie, że czyny objęte postępowaniem II K 503/10, a popełnione w dniach 16/05.2007 r., 22.08.2007 r., 12.02.2008 r., 7.04.2008 r., 15.05.2008 r., 24.06.2008 r., 23.03.2009 r. wchodzą w skład realnego zbiegu przestępstw wyznaczonego przez wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 23.03.2009 r.,

b) orzeczenie za czyny wskazane w pkt III, ust. 1 lit. a petitum, na podstawie art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. kary pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku i 3 miesięcy,

c) orzeczenie za czyny objęte postępowaniem II K 503/10, a popełnione w dniach 14.04.2009 r., 25.04.2009 r., 26.10.2009 r., na podstawie art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. kary pozbawienia wolności w wymiarze 3 miesięcy,

d) połączenie w wyroku łącznym kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 23.03.2009 r. (XIV K 3/09) oraz kary orzeczonej jak w pkt III ust. 1 lit. b petitum i wymierzenie kary łącznej w wymiarze 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

e) połączenie w wyroku łącznym kar pozbawienia wolności orzeczonych w punktach I, II, III i IV wyroku Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 1.08.2012 r. (II K 503/10) oraz kary orzeczonej jak w pkt III ust. 1 lit. c petitum i wymierzenie kary łącznej w wymiarze 2 lat pozbawienia wolności,

f) zawieszenie kary pozbawienia wolności orzeczonej jak w pkt III ust. 1 lit. e petitum na okres próby wynoszący 5 lat,

2. zasądzenie na rzecz skazanego kosztów postępowania w sprawie

Ewentualnie zaś skarżący wniósł o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wniesiona przez obrońcę skazanego R. B. jest bezzasadna w stopniu oczywistym i jako taka nie zasługuje na uwzględnienie.

W toku kontroli instancyjnej potwierdzenia nie znalazł żaden z podniesionych przez apelującego zarzutów, a zatem brak było podstaw do wydania orzeczenia zgodnego z wnioskami apelacyjnymi.

Sąd odwoławczy także z urzędu nie dostrzegł bezwzględnych przesłanek odwoławczych, które skutkowałyby uchyleniem orzeczenia niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia (art. 439 § 1 k.p.k.). Ponadto nie zachodzą przesłanki z art. 440 k.p.k..

Jednocześnie jednak w trakcie kontroli odwoławczej zaskarżonego wyroku Sąd Apelacyjny stwierdził konieczność jego zmiany w zakresie punktu VI poprzez zamieszczenie w nim podpunktu 3 o brzmieniu „Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 1 sierpnia 2012 roku w sprawie o sygn. akt II K 503/10”.

W ocenie Sądu Apelacyjnego wyrok łączny wydany przez Sąd Okręgowy jest prawidłowy, zgodny z obowiązującymi w tej materii przepisami, zawartymi w kodeksie karnym i kodeksie postępowania karnego.

Dla przypomnienia wskazać należy, że stosownie do art. 569 § 1 k.p.k. wobec osoby skazanej prawomocnymi wyrokami różnych sądów można orzec wyrok łączny, jeżeli zachodzą warunki do orzeczenia kary łącznej. Te zaś, zgodnie z art. 85 k.k., istnieją wtedy, gdy w grę wchodzi skazanie za dwa lub więcej przestępstw, ale popełnionych zanim zapadł pierwszy, choćby nieprawomocny wyrok. Wyrok łączny może zatem objąć kary orzeczone prawomocnie w wyrokach wydanych w różnych datach, ale tylko wtedy, gdy dotyczą one skazania za przestępstwa popełnione w takim czasie, który wyprzedza datę wydania pierwszego - wówczas nieprawomocnego - z łączonych obecnie wyroków.

Na gruncie przedmiotowej sprawy kwestionowaniu przez apelującego nie podlegały ustalenia Sądu Okręgowego, co do istnienia dwóch zbiegów realnych przestępstw. Pierwszy, odnoszący się do wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 23 marca 2009 roku w sprawie XIV K 3/09, obejmujący swym zakresem czyny, za które skazano oskarżonego wyrokami Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 23 marca 2010 roku (XVI K 3/09), Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 4 lutego 2011 roku (II Ks 44/10), Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 13 maja 2011 roku (II K 171/11), Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 27 czerwca 2012 roku (II K 526/12) oraz drugi, odnoszący się do wyroku Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 22 czerwca 2010 roku (II K 364/10), obejmujący swym zakresem czyny, za które R. B. skazano w wyrokach Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 22 czerwca 2010 roku (II K 364/10), Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 14 marca 2012 roku (II K 520/11), Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 1 sierpnia 2012 roku (II K 503/10).

Zastrzeżenia skarżącego wzbudziło jednakże ustalenie Sądu Okręgowego, iż objęte postępowaniem II K 503/10 czyny popełnione w dniach 16.05.2007 r., 22.08.2007 r., 12.02.2008 r., 7.04.2008 r., 15.05.2008 r., 24.06.2008 r., 23.09.2008 r., 23.03.2009 r. nie wchodzi w skład realnego zbiegu przestępstw wyznaczonego wyrokiem z 23.03.2009 r., a wyrokiem z 22.06.2010 r.

Zarzut ten w ocenie Sądu II instancji uznać należało za chybiony.

Sąd Apelacyjny nie podziela argumentacji skarżącego, w myśl której w skład pierwszego realnego zbiegu przestępstw powinny wejść także częściowo czyny objęte wyrokiem Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 1 sierpnia 2012 roku (II K 503/10), tj. czyny popełnione w dniach 16.05.2007 r., 22.08.2007 r., 12.02.2008 r., 7.04.2008 r., 15.05.2008 r., 24.06.2008 r., 23.09.2008 r. oraz 23.03.2009 roku. Słusznie dostrzegł bowiem Sąd Okręgowy, że niektóre z przestępstw wchodzących w skład ciągu przestępstw z art. 297 § 1 k.k. w sprawie o sygn. akt II K 503/10 – a wymienione przez skarżącego w środku odwoławczym - zostały popełnione przed wydaniem wyroku należącego do pierwszego zbiegu realnego, tj. przed 23.03.2009 roku. Sąd Apelacyjny podziela pogląd Sądu meriti, że dzielenie tego ciągu przestępstw na dwa i wymierzanie dwóch kar na podstawie art. 91 § 1 k.k., z których jedna wchodziłaby w skład pierwszego zbiegu realnego, druga zaś w skład drugiego zbiegu realnego, stałoby w sprzeczności z ratio legis instytucji wyroku łącznego, a także pozostaje w jawnej sprzeczności z regulacją art. 85 k.k. . Należy stwierdzić, że instytucja wyroku łącznego ukierunkowana jest na racjonalizację wykonania kary, nie zaś na mnożenie kar jednostkowych. Co więcej, w niniejszej sprawie i to niezależnie od stanowiska skarżącego, byłoby to mniej korzystne dla skazanego. Twierdzenia skarżącego zawarte w wywiezionym środku odwoławczym, w których przedstawia własną koncepcję ukształtowania zbiegów realnych, a także wymiar kary łącznej mają charakter wyłącznie postulatów, które nie mogą zostać uwzględnione przez Sąd Apelacyjny.

Wskazać należy, że art. 85 k.k. konstruuje realny zbieg przestępstw nie w zależności od sytuacji procesowej sprawcy, ale na podstawie jego obiektywnych i zawinionych zachowań. Przyjęcie realnego zbiegu przestępstw jest obowiązkiem sądu całkowicie niezależnym od konsekwencji wynikających ze zbiegu, a zwłaszcza czy jest korzystny, czy też niekorzystny dla sprawcy. Realny zbieg przestępstw jest kategorią opartą na przesłankach obiektywnych, dlatego wykluczona jest jakakolwiek wybiórczość lub swoboda sądu w kwalifikowaniu pewnych przestępstw jako pozostających w zbiegu oraz wyłączaniu ze zbiegu innych. In concreto możliwe jest więc wystąpienie nie tylko jednego zbiegu realnego, ale i dalszych, jednakże przy spełnieniu warunków wskazanych w art. 85 kodeksu karnego. Zawsze jednak przy kolejnych zbiegach obejmujących drugą, trzecią i dalszą grupą przestępstw, wyjściowym punktem odniesienia będzie ów chronologicznie pierwszy wyrok, zamykający niejako kolejne grupy przestępstw pozostających w zbiegu (vide: podobnie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2006 roku w sprawie V KK 45/06, Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Karnych rok 2006, numer 1, pozycja 2213).

Wyrok łączny może zatem objąć kary orzeczone prawomocnie w wyrokach wydanych w różnych datach, ale tylko wtedy, gdy dotyczą one skazania za przestępstwa popełnione w takim czasie, który wyprzedza datę wydania pierwszego – wówczas nieprawomocnego - z łączonych obecnie wyroków (vide: podobnie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2006 roku w sprawie IV KK 65/06, Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Karnych 2006/1/1231). Dla kolejnych zbiegów, o ile tylko wobec poszczególnych występujących w nim czynów zastosowanie znajdują reguły orzekania o karze łącznej z art. 85 k.k., zasady orzekania wyrokiem łącznym znajdą pełne zastosowanie, a owym „pierwszym wyrokiem” będzie ten, który otwiera drugą grupę przestępstw popełnionych w zbiegu realnym, pozostającym nadto wobec siebie w relacjach określonych treścią art. 85 k.k. (vide: podobnie postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 lipca 2005 roku w sprawie II AKz 369/05, Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Katowicach 2005/3/11). Ponadto trzeba podkreślić, że zawarty w art. 85 k.k. zwrot „zanim zapadł pierwszy wyrok” odnosi się do pierwszego chronologicznie wyroku, który zapadł przed popełnieniem przez sprawcę kolejnego (kolejnych) przestępstwa (vide - uchwała składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z 25 lutego 2005 roku w sprawie I KZP 36/04, mająca moc zasady prawnej, Orzecznictwo Sądu Najwyższego - Izba Karna 2005/2/13/1).

Zdaniem Sądu odwoławczego powyższe reguły mają zastosowanie także w stosunku do ciągu przestępstw, określonych w art. 91 k.k. Należy przy tym dostrzec, że zasady orzekania kary łącznej, określone w art. 85 k.k. stosuje się także w stosunku do ciągów przestępstw oraz ciągu przestępstw i innego przestępstwa (art. 91 § 2 k.k.). Istotną kwestią jest także i to, że za ciąg przestępstw na podstawie art. 91 § 1 k.k. orzekana jest jedna kara, a nie jednostkowe kary za poszczególne przestępstwa wchodzące w skład ciągu przestępstw. Z kolei przepis art. 91 § 3 k.k. nie obliguje do orzekania jednej kary w miejsce prawomocnie orzeczonych w dwóch lub więcej wyrokach kar za przestępstwa należące do określonego w art. 91 § 1 k.k. ciągu przestępstw, lecz jedynie dodatkowo koryguje górną granicę orzekanej w wyroku łącznym kary łączącej kary wymierzone w różnych wyrokach za przestępstwa należące do ciągu przestępstw.

W sytuacji zatem, gdy kary orzeczone za ciąg przestępstw oraz za inne przestępstwo (przestępstwa) są tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, możliwe jest połączenie kar jedynie pod warunkiem spełnienia wymogu chronologii przestępstw. Ciąg przestępstw choć jest szczególną odmianą tzw. zbiegu realnego przestępstw (determinujący odmienne konsekwencje prawne w postaci wymierzenia jednej kary - art. 91 § 1 k.k.) stanowi swoistą całość ze względu na więzi łączące w nim poszczególne przestępstwa, podlegającą łącznej ocenie sądu w zakresie wymiaru kary. W związku z tym za podstawę oceny czy czyny zostały popełnione przed datą wydania pierwszego wyroku konieczne jest przyjęcie daty ostatniego z czynów wchodzących w skład ciągu.

Przyjęcie tego założenia daje podstawę do wyrażenia aprobaty dla rozstrzygnięcia Sąd orzekającego w zakresie przyjętych zbiegów realnych dających podstawę do wymierzenia kary łącznej w wyroku łącznym

Bezzasadny okazał się także zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisów postępowania, tj. art. 572 k.p.k. poprzez umorzenie postępowania w zakresie wskazanym w punkcie III wyroku, podczas gdy zachodziła korzystna dla skazanego możliwość wydania wyroku łącznego. W pisemnych motywach zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy precyzyjnie i spójnie wyjaśnił przesłanki wydania takiej decyzji procesowej odnośnie wyroków Sądu Okręgowego w Gdańsku w sprawie XIV K 3/09 i Sądu Rejonowego w Tczewie w sprawie II K 171/11 i stanowisko takie w pełni

aprobuje Sąd Apelacyjny. Sąd I instancji prawidłowo wskazał bowiem, że kary jednostkowe wymierzone w wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku (XIV K 3/09) zostały połączone w karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby wynoszący 5 lat. Kary jednostkowe orzeczone zaś w wyroku Sądu Rejonowego w Tczewie (II K 171/11) również zostały połączone w karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie zawieszono na okres próby wynoszący 4 lata. W okresie próby wyznaczonym w sprawie XIV K 3/09 R. B. popełnił i został skazany za popełnienie podobnych przestępstw umyślnych, co determinowało zarządzenie wykonania kary łącznej w sprawie XIV K 3/09. W sprawie II K 171/11 orzeczona wobec skazanego kara łączna pozbawienia wolności nie została zarządzona.

Sąd Okręgowy dokonał także wyczerpującej i trafnej analizy zachodzącego pomiędzy czynami związku podmiotowo – przedmiotowego, słusznie uznając, że pomiędzy przestępstwami popełnionymi przez R. B., za które zostały mu wymierzone kary pozbawienia wolności nie zachodził ścisły związek podmiotowo – przedmiotowy. Sąd zważył na odległość czasową pomiędzy pozostającymi w zbiegu realnym przestępstwami, naruszone dobra chronione, wagę popełnionych czynów, słusznie konstatując, że zaistniały związek przedmiotowo – podmiotowy nie uzasadniał zastosowania wobec skazanego ani zasady kumulacji, ani też pełnej absorpcji. Sąd dostrzegł również, że wprawdzie w obydwu wyrokach obdarzono skazanego dobrodziejstwem warunkowego zawieszenia wykonania kary, jednakże w sprawie XIV K 3/09 skazany w okresie próby dopuścił się kolejnych przestępstw, co determinowało konieczność zarządzenia wykonania tejże kary.

Istotne znaczenie dla dokonanej oceny ma nadto fakt, iż zarówno przestępstwa będące przedmiotem osądu w sprawie XIV K 3/09, jak i II K 171/11 zostały popełnione przed datą wejścia w życie nowelizacji art. 89 k.k., tj. przed 8 czerwca 2010 roku (ustawa z dnia 5 listopada 2009 roku, Dz. U. Nr 206, poz. 1589), a zatem istniała teoretyczna możliwość warunkowego zawieszenia wykonania kary łącznej pozbawienia wolności. Przypomnieć trzeba, że stosownie do treści art. 89 § 1 k.k. sprzed wskazanej nowelizacji, wymierzając karę łączną pozbawienia wolności za zbiegające się przestępstwa, za które wymierzono kary bezwzględne i z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, możliwe było jedynie wymierzenie kary łącznej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Przy braku przesłanek do zastosowania art. 69 § 1 i 2 k.k., nie zachodziły także podstawy do połączenia tych kar.

Podzielić należy pogląd Sądu Okręgowego, iż w na gruncie rozważanego zbiegu realnego przestępstw i wymierzonych za nie kar jednostkowych pozbawienia wolności, nie zaistniały warunki do obdarzenia skazanego dobrodziejstwem warunkowego zawieszenia wykonania kary, a to ze względu zarówno na niespełnienie przesłanki formalnej związanej z wysokością kary łącznej, jak też materialnej – dotyczącej pozytywnej prognozy kryminologicznej względem skazanego, która nie mogła być wobec R. B. przyjęta.

W świetle powyższych ustaleń, prawidłowa i uzasadniona była decyzja Sądu Okręgowego o umorzeniu postępowania w kwestii objęcia wyrokiem łącznym kar pozbawienia wolności wymierzonych wyrokami Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 23 marca 2009 roku w sprawie XIV K 3/09 i Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 13 maja 2011 roku w sprawie II K 171/11 (pkt III zaskarżonego wyroku).

Zastrzeżeń Sądu Apelacyjnego nie budzą także rozważania Sądu I instancji w zakresie możliwości orzeczenia kary łącznej pozbawienia wolności w przypadku drugiego z wyodrębnionych w przedmiotowej sprawie realnego zbiegu przestępstw. Prawidłowo ustalono, że w sprawach II K 364/10 i II K 520/11 orzeczono wobec skazanego kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania, zaś w sprawie II K 503/10 kary bezwzględnego pozbawienia wolności. Nadto wszystkie ze zbiegających się przestępstw zostały popełnione przed datą wejścia w życie powołanej w toku wyводу nowelizacji art. 89 k.k., dlatego też rozważeniu podlegała kwestia ewentualnego zawieszenia wykonania kary łącznej pozbawienia wolności. Analiza materiału dowodowego w postaci wydanych względem R. B. prawomocnych wyroków skazujących w sprawach II K 364/10, II K 520/11 i II K 503/10 doprowadziła Sąd I instancji do trafnego wniosku o braku przesłanek do orzeczenia kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze umożliwiającym zastosowanie instytucji probacyjnej warunkowego zawieszenia jej wykonania, tj. do 2 lat pozbawienia wolności. Słuszna jest argumentacja Sądu Okręgowego, iż na przeszkodzie temu stanął charakter, waga i wielość przestępstw, za które R. B. został skazany w postępowaniu prowadzonym najpóźniej, pod sygn. akt II K 503/10. W

świecie powyższego nieuzasadnione i niecelowe byłoby bowiem wymierzenie mu kary łącznej pozbawienia wolności poniżej 3 lat, tj. poniżej kary łącznej orzeczonej w sprawie II K 503/10.

Powyższe rozważania prowadzić muszą do wniosku, że Sąd Okręgowy dokonał wnikliwej analizy w zakresie możliwości połączenia jednostkowych kar pozbawienia wolności orzeczonych za pozostające w dwóch zbiegach realnych czyny zabronione, trafnie konstatując, że w świetle ujawnionych okoliczności faktycznych, jak też brzmienia przepisów prawa karnego materialnego, obowiązujących w czasie ich popełnienia, brak jest możliwości połączenia tychże węzłem kary łącznej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

W świetle powyższych rozważań za bezzasadny uznać należało również zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a przejawiający się - w ocenie skarżącego - w uznaniu, że nie istnieje korzystna dla skazanego możliwość połączenia w wyroku łącznym kar jednostkowych pozbawienia wolności. Ustalenia Sądu a quo co do tego, iż w istocie brak jest takiej możliwości stanowią wynik szczegółowej i prawidłowej oceny sytuacji prawnokarnej skazanego i jako takie zasługują na aprobatę Sądu ad quem.

Nie może budzić wątpliwości fakt, że sąd orzekający w sprawie o wydanie wyroku łącznego nie może ponownie rozstrzygać o kwestiach prawomocnie przesądzonych już w wyrokach ustalających kary podlegające połączeniu, np. rodzaju orzeczonej kary pozbawienia wolności, czy też jej wymiaru. Taki walor prawomocności ma także orzeczenie Sądu Rejonowego w Tczewie w zakresie orzeczonej wobec R. B. kary łącznej 3 lat pozbawienia wolności. Wbrew odmiennemu zapatrywaniu skarżącego, ani Sąd Okręgowy rozstrzygający w przedmiocie wydania wyroku łącznego, ani też Sąd odwoławczy, nie są uprawnione do podważania tego rozstrzygnięcia, czy też kwestionowania motywów jakie legły u jego podstaw. Żądanie apelującego, aby Sąd Okręgowy „postawił się na miejscu Sądu Rejonowego orzekającego w sprawie II K 503/10” i raz jeszcze rozważył i zweryfikował zasadność przesłanek wymierzenia skazanemu kary łącznej 3 lat bezwzględnego pozbawienia wolności jest całkowicie chybione. Godzi się przypomnieć, że z punktu widzenia postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego istotnym pozostaje ustalenie prawomocnych wyroków skazujących wydanych wobec skazanego i rozważenia czy w pryzmacie przesłanek art. 85 k.k. możliwe jest wytypowanie zbiegów realnych przestępstw, a następnie kar mogących podlegać połączeniu.

W realiach przedmiotowej sprawy faktem pozostaje to, że w wyroku Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 1 sierpnia 2012 roku (II K 503/10) wymierzono oskarżonemu karę łączną 3 lat pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania i orzeczenie to jest prawomocne.

Rację ma wprawdzie skarżący, że wyrok Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 1 sierpnia 2012 roku (II K 503/10) jest ostatnim, jaki wydano wobec skazanego R. B., co dostrzegł także i Sąd Okręgowy, wskazując na pozytywny dotychczas przebieg procesu resocjalizacyjnego. Nie zasługuje jednakże na podzielenie argumentacją apelującego, iż świadczyć to ma o diametralnej zmianie stylu życia skazanego, która winna skutkować orzeczeniem wobec niego kary łącznej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Należy bowiem stwierdzić, że opinia o zachowaniu skazanego w zakładzie karnym ma charakter istotny, aczkolwiek pomocniczy dla orzekania w przedmiocie kary łącznej, na co wskazuje treść art. 571 § 1 k.p.k., a jej znaczenie wiąże się z potrzebami oznaczania celów prewencji i celowości kary. Znaczenie pierwszorzędne określają relacje podmiotowo – przedmiotowe zbiegających się przestępstw (podobny pogląd wyrażony został w wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 14 stycznia 2010 roku, II AKa 237/09, KZS 2010/2/46).

Z powyższego wywieść zatem można, że fakt, iż skazany w okresie wykonania kary pozbawienia wolności zachowuje się poprawnie w warunkach izolacji może przemawiać za mającą drugorzędne znaczenie przy wymiarze kar łącznych dodatnią prognozą penitencjarną (podobny pogląd wyrażony został w wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 listopada 2007 roku, II AKa 404/07, LEX nr 578239).

Okoliczność ta została przy tym dostrzeżona i w dostateczny sposób uwzględniona przez Sąd Okręgowy wydający kontrolowane orzeczenie.

Na uwzględnienie nie zasługiwał nadto zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 53 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 85 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. poprzez błędną ich wykładnię przejawiającą się z uznaniem, że przestępstwa tworzące realny zbieg przestępstw, objęte postępowaniami II K 364/10, II K 520/11 i II K 503/10 popełnione zostały w odstępie 2 lat, podczas gdy – w ocenie apelującego – zostały one popełnione w odstępie 7 miesięcy, co z kolei przemawia za przyjęciem bliższego związku podmiotowo – przedmiotowego pomiędzy nimi.

W ocenie Sądu Apelacyjnego materiał dowodowy sprawy nie dostarcza podstaw do kwestionowania ustaleń Sądu Okręgowego w powyższym zakresie. Z odpisów wyroków w sprawach II K 364/10, II K 520/11 i II K 503/10 wynika, iż zostały one popełnione w okresie od 16 maja 2007 roku do 30 listopada 2009 roku. Trafne są zatem ustalenia Sądu Okręgowego, iż obejmowały one przedział czasu ponad dwóch lat.

Z uzasadnienia wniesionego środka odwoławczego nie wynika przy tym, na czym oparty został zarzut obrońcy R. B. w tym zakresie, co nie pozwala w istocie na zweryfikowanie jego twierdzeń.

Stwierdzić nadto trzeba, że zaskarżony wyrok wymagał zmiany w zakresie punktu VI poprzez zamieszczenie w nim podpunktu 3 o brzmieniu „Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 1 sierpnia 2012 roku w sprawie o sygn. akt II K 503/10”. Intencją Sądu Okręgowego było bowiem umorzenie w zakresie wszystkich kar pozbawienia wolności wymierzonych za przestępstwa tworzące realny zbieg przestępstw, co w sposób bezsprzeczny wynika z logicznego toku wyводу Sądu I instancji zaprezentowanego w pisemnych motywach zaskarżonego orzeczenia.

Mając na uwadze powyższe, Sąd odwoławczy uznał, że apelacja obrońcy skazanego R. B. nie zasługuje na uwzględnienie i jako taka podlega oddaleniu.

Sąd Apelacyjny zwolnił skazanego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, a jego wydatkami obciążył Skarb Państwa, albowiem skazany przebywa w zakładzie karnym i nie posiada środków finansowych, które pozwalałyby na uiszczenie przedmiotowych kosztów.